

กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
กรณีศึกษา กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา
จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE PROCESS FOR BUILDING A LEARNING NETWORK IN A COMMUNITY:
A CASA STUDY OF THE KHIRIWONG HERBAL HOUSE GROUP IN
KAMLON SUB-DISTRICT, LAN SAKA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ณัฐภัทร ธานินพงษ์¹, อนุชา รักมั่นคง¹, เพ็ญนภา ถนอมเกิด¹, จิตติมา ดำรงวัฒนะ¹,
พระครูนิธิธรรมบัณฑิต (สุรียา คงคาไหว)², ชวนะ ทองนุ่น², เจียร ชูหนู², ทิพย์วรรณ จันทรา², พีระศิลป์ บุญทอง²,
พระณัฐพงษ์ ไกรเทพ², ศุภฤกษ์ ช่อคง^{3*}, สุชาติ มสันต์³

Nattapat Thaninpong¹, Anucha Rakmankong¹, Pennapha Thanomkoed¹, Jittima Damrongwattana¹,
Phrakru Nitithambundit (Suriya kongkawai)², Chavana Thongnun², Chian Chunu², Thipwan Chantra², Peerasil Bunthong²,
Phranattapong Kraithep², Supparuek Chorkong^{3*}, Suchat Masun³

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช¹

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช²

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand²

นักวิชาการอิสระ³

Independent Academic, Thailand³

*Corresponding author E-mail: supparerk401@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน แบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง มีจำนวน 9 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 5 คน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำวิจัย ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการการเกิดกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง มี 4 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นตอนตัวของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 1.2) ขั้นตอนการรวมตัวกันของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 1.3) ขั้นตอนการผลิตสินค้าภายในกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 1.4) ด้านขั้นตอนการบริหารจัดการกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 2) สภาพปัญหาของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง ดังนี้ 2.1) ปัญหาการผลิตกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 2.2) ปัญหาบรรจุกัญท์กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 2.3) ปัญหาด้านการตลาดของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กลุ่ม 5 ดังนี้ 3.1) ความพอประมาณกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 3.2) ความมีเหตุผลกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 3.3) การมีภูมิคุ้มกันกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 3.4) การมีความรู้กลุ่มบ้านสมุนไพร 3.5) การมีคุณธรรมกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง

* Received 22 May 2024; Revised 30 June 2024; Accepted 30 June 2024

คำสำคัญ: กระบวนการ, เครือข่ายการเรียนรู้, สมุนไพรวิเวียง

Abstract

The objectives of this study aimed: 1) To study the development for the formation of the Khiriwong Herbal House Group in Kamlon Sub-district, Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province; 2) To study the problematic conditions of the Khiriwong Herbal House Group in Kamlon Sub-district, Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province; 3) To study the process for building a learning network in a community of the Khiriwong Herbal House Group in Kamlon Sub-district, Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province. The research was qualitative research, utilizing in-depth interviews and group discussions. Key informants were selected using purposive sampling, which consisted of 14 persons. Key informants were divided into two groups: The primary key informants' group was the Khiriwong Herbal House Group, which consisted of nine persons, and the secondary key informants' group consisted of promoters and supporters of group management under the Philosophy of Sufficiency Economy with a total of five persons. The data was analyzed in order to collect the content in accordance with the objectives of the research that the researchers had conducted. The research results showed as follows: 1) The development for the formation of the Khiriwong Herbal House Group was found to have four stages: 1.1) The formation stage of the Khiriwong Herbal House Group; 1.2) The integration stage of the Khiriwong Herbal House Group; 1.3) The production stage of the products within the Khiriwong Herbal House Group; 1.4) The aspect of the process for the management of Khiriwong Herbal House Group. 2. Problematic conditions of the Khiriwong Herbal House Group were as follows: 2.1) Production problem of the Khiriwong Herbal House Group; 2.2) Problem of packaging of the Khiriwong Herbal House Group; 2.3) Marketing problem of the Khiriwong Herbal House Group; 2.4) Management problem of the Khiriwong Herbal House Group. 3) The process for building a learning network in the community of the group consisted of five elements: 3.1) Modesty of the Khiriwong Herbal House Group; 3.2) Reasonableness of the Khiriwong Herbal House Group; 3.3) Self-immunity of the Khiriwong Herbal House Group; 3.4) Knowledgeableness of the Khiriwong Herbal House Group; 3.5) Morality of the Khiriwong Herbal House Group.

Keywords: Process, Learning Network, Khiriwong Herbs

บทนำ

นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึง โดยส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การวิจัยและพัฒนา และการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (ราชกิจจานุเบกษา, 2565) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2562 ให้การสนับสนุนและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในด้านการเงิน การตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2), 2562) แผนแม่บทส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2566 - 2570 มุ่งสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้แก่วิสาหกิจชุมชน โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพ การสร้างเครือข่าย และการเข้าถึงตลาด สภาพปัญหาของพื้นที่ที่เกิดขึ้น ปัญหาเศรษฐกิจ 1) การพึ่งพาอุตสาหกรรมเกษตรเป็นหลัก 2) ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุน 3) การเข้าถึงแหล่งทุนและตลาดที่จำกัด ปัญหาสังคม 1) การอพยพ

ของแรงงานออกจากพื้นที่ 2) การขาดแคลนการศึกษาและการฝึกอบรม 3) ปัญหาสุขภาพและสวัสดิการ (เสรี พงศ์พิศ และคณะ, 2544)

เปลือกมังคุด เป็นสมุนไพรชนิดหนึ่งที่คนโบราณสมัยคุณปู่ได้นำมาใช้กับเชื้อรา แผลเปื่อย แผลสด โดยเอาเปลือกมังคุดลูกดำนำมาตากให้แห้ง ผนกับน้ำปูนใส ใครท้องเสีย เป็นบิด กินน้ำต้มเปลือกมังคุด สนธยาได้นำภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่หาได้ไม่ยากนักมาเป็นส่วนผสมในการทำสบู่ยั้งยั้งศึกษาค้นคว้ามากขึ้นก็ได้ผมที่ดงามมหัศจรรย์ของพืชสมุนไพรจนถึงขั้น ต้องเรียนรู้ให้เป็นเรื่องเป็นราว จนได้รับ ใบประกอบโรคศิลป์ สาขาเภสัชกรรม บ.ภ. (ณัฐชา พรอำนาจ, 2555) สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดที่ สนธยา ชำนะ ได้เริ่มทดลอง ผลิตตั้งแต่ปี 2537 เริ่มเป็นรูปเป็นร่าง นอกจากจะนำเอาเปลือกมังคุดมาผลิตแล้ว สนธยายังได้ค้นคว้า นำเอาใบทองพันชั่ง ใบชุมเห็ด ใบเสลดพังพอน ขมิ้นอ้อย หัวเปราะหอม ว่านสาวหลง และสมุนไพรอื่น ๆ อีก 10 กว่าชนิด ที่มีสรรพคุณช่วยแก้ผดผื่นคัน เชื่อว่า ช่วยรักษาสิวอักเสบ ช่วยสมานแผลมาเป็นส่วนผสมเพื่อให้สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดคุณภาพดียิ่งขึ้น เมื่อได้โครงสร้างสูตรการทำสบู่สมุนไพร เปลือกมังคุดแล้ว แต่ไม่สามารถหาเครื่องจักร มาผลิตสบู่ได้ หาซื้อก็ไม่มีขาย สนธยา ชำนะ ได้คิดออกแบบเครื่องจักร ทดลองแบบเครื่องจักรที่สร้างขึ้นกับเหล็กเป็นต้นแบบ จนสามารถผลิตสบู่ได้สำเร็จ ปัญหาใหญ่ที่สุดไม่ใช่สูตรสบู่ที่มีคุณภาพและมีเครื่องจักรที่ใช้ในกระบวนการผลิต แต่เป็นปัญหาว่าเมื่อได้สบู่มาแล้วจะไปขายใคร ใครจะเป็นผู้ซื้อที่มีคุณภาพไปใช้ สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดควรจะขายปลีก ขายส่งในราคาเท่าไร รูปแบบลักษณะ ก้อนเป็นอย่างไร สบู่ นอกจากจะมีฟองที่ดีแล้ว กลิ่นและสีของสบู่ ต้องทำให้ตรงใจผู้ซื้อ กล่องบรรจุบรรจุภัณฑ์ต้องมีความแตกต่างจากสบู่อื่น ๆ มีโจทย์และปัญหามากมายที่ต้องมาขบคิด (อภิชัย พันธเสน, 2539)

ความคิดแรกเริ่มที่ต้องสร้างทรัพย์สินที่แบ่งปันไม่หมด สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุด เมื่อนำออกสู่ตลาดอาจจะมีผู้ทำเลียนแบบอาจจะทำสบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดมาจำหน่าย ซึ่งจะไปห้ามเขาผลิตขายในชื่อสบู่เปลือกมังคุดก็ไม่ได้ เพราะใครที่มีเปลือกมังคุดก็สามารถนำมาแปรรูปได้ หรือใครที่ไม่มีเปลือกมังคุดก็สามารถซื้อหาเปลือกมังคุดมาผลิตได้ เช่นกันอีกประการหนึ่ง สนธยา ชำนะ คิดว่าด้วยหลักคิด สร้างทรัพย์สินที่มันไม่หมดนี้ คนผลิตสบู่เปลือกมังคุด เป็นความรู้สาธารณะ เพื่อให้ชุมชนภาคเกษตรได้ตระหนักถึง ความยากไร้ในบั้นปลาย เมื่อหมดที่ดินที่จะแบ่งปัน สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดจำเป็นต้องมี “ตรา” หรือ “ยี่ห้อ” เป็นเฉพาะที่สามารถแสดง ความเป็นเจ้าของได้ โดยถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากจะมีตราแล้ว ต้องมีชื่อที่สามารถเรียกขาน เป็นเอกลักษณ์ รูปทรงของก้อนสบู่ก็ต้องเป็นเอกลักษณ์เห็นตรา เห็นชื่อ เห็นก้อนสบู่แล้วต้องใช้เลยนี่คือ “สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุด” ต้นแบบวิธีคิด การสร้างทรัพย์สินที่ปันไม่หมด (สุนันทา เลาพันธ์, 2551)

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มบ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง ศึกษาพัฒนาการเกิดกลุ่มบ้านสมุนไพรคีรีวง ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มบ้านสมุนไพรคีรีวง มีผลิตภัณฑ์หลากหลายอย่าง เกิดจากการที่ในชุมชนมีสวนมังคุดจำนวนมาก ประกอบกับคุณสนธยาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสบู่ จึงเกิดผลิตภัณฑ์นี้ขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้การทำให้แก่สมาชิก และได้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนเพื่อให้ทุกคนมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว และคนในพื้นที่ร่วมแรงรวมใจกันดูแลชุมชนของตนเอง ไม่ทำลายทำธรรมชาติและพัฒนาต่อยอดสินค้าทางการเกษตรอื่น ๆ ยกย่องให้ได้มาตรฐาน สร้างสินค้าที่มีคุณภาพ เพื่อจัดจำหน่ายให้กับคนในประเทศได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพ ในราคาที่ไม่แพง ลดการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ รวมถึงส่งออกไปยังต่างประเทศ สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับครอบครัวและชุมชน ทางผู้ศึกษาจึงมีความสนใจจึงได้เลือกศึกษากลุ่มบ้านสมุนไพรบ้านคีรีวง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบ้านสมุนไพรคีรีวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เลือกกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน แบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวง มีจำนวน 9 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการกลุ่มภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 5 คน ด้านเครื่องมือใช้ในการวิจัย 1) เครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายรูปในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย 2) บันทึกการสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยการใช้สายตา 3) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัยพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด 4) เครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) สำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสตรีบ้านไพร่พิบูลย์ 2) สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับชุมชน 3) ประสานงานโดยใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดแบบเจาะลึกโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ 4) รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใดก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเรื่องกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวง เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยทำการศึกษาและนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาภูมิปัญญาการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1.1) ชั้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า นางรัชภรณ์ พิมมา เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวงขึ้น และนางรัชภรณ์ พิมมายังมีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม และต่อมาก็ได้รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านขึ้นมา โดยใช้ชื่อ กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวง 1.2) ชั้นดำเนินการปฏิบัติ พบว่า ประธานของกลุ่มได้สอนการทำผลิตภัณฑ์ ช่วยกันวางแผนของกลุ่ม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และลงมือปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบ 1.3) ชั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ความคิดแรกเริ่มที่ต้องสร้างทรัพย์สินที่แบ่งปันไม่หมด สบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุด เมื่อนำ ออกสู่ตลาดอาจจะมีผู้ทำเลียนแบบอาจจะทำสบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุดมาจำหน่าย ซึ่งจะไปห้ามเขาผลิตขายในชื่อสบู่เปลือกมังคุดก็ไม่ได้ เพราะใครที่มีเปลือกมังคุดก็สามารถนำมาแปรรูปได้หรือใครที่ไม่มีเปลือกมังคุดก็สามารถซื้อหาเปลือกมังคุดมาผลิตได้ เช่นกันอีกประการหนึ่ง สนธยา ชำนะ คิดว่าด้วยหลักคิดสร้างทรัพย์สินที่มันไม่หมดนี้คนผลิตสบู่เปลือกมังคุด เป็นความรู้สาธารณะ เพื่อให้ชุมชนภาคเกษตรได้ตระหนักถึงความยากไร้ในบันปลายเมื่อหมดที่ดินที่จะแบ่งปัน สบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุดจำเป็นต้องมี “ตรา” หรือ “ยี่ห้อ” ขึ้นเพื่อเป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 1.4) ชั้นการมีส่วนร่วม พบว่า ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศิริวง

มีผลิตภัณฑ์หลากหลายอย่าง เช่น แชมพูสมุนไพรเปลือกมังคุด ช่วยลดปัญหาผมร่วงผมเสียผมเปราะบางไม่แข็งแรง ทำความสะอาดและปรับสมดุลให้แก่เส้นผมและหนังศีรษะ ลดการอักเสบและการติดเชื้อ

2. จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 2.1) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการผลิต พบว่า 1) ผลิตภัณฑ์ต้องใช้ในการผลิตค่อนข้างนาน เนื่องจากคนในกลุ่มไม่สามารถทำออกมาได้ดีเหมือนกันทุกคน 2) ปัญหาการหาเปลือกมังคุด เนื่องจากฤดูมังคุดไม่มีทั้งปี 3) ปัญหารูปแบบผลิตภัณฑ์ยังไม่ทันสมัย และมีราคาสูง 2.2) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ของสินค้าดูไม่ทันสมัย ไม่ค่อยสามารถดึงดูดลูกค้าได้และบรรจุภัณฑ์ค่อนข้างเล็กราคาสูง 2.3) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการตลาด พบว่า 1) ปัญหาว่าเมื่อได้สบู่มารแล้วจะไปขายใครใครจะเป็นผู้ซื้อที่มีคุณภาพไปใช้สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดควรขายปลีกขายส่งในราคาเท่าไร รูปแบบลักษณะ ก้อนเป็นอย่างไรและไม่มีผู้คนรู้จักมากนัก 2) ปัญหาช่องทางการจัดจำหน่ายมีน้อย เนื่องจากในปัจจุบันการจัดจำหน่ายเพียงในกลุ่ม ในชุมชน 2.4) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ต้องมีความชำนาญในการผลิตและความสามารถความอดทนที่สูงและประสบการณ์

3. จากการศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 3.1) การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พบว่า นางรัชกรณี พิมมา คิดว่าต้องสร้างที่ฐานของครอบครัว ให้ทุกครอบครัวมีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ประเพณี โดยเอาครอบครัวตนเองเป็นตัวอย่างก่อน โดยมีดำเนินการแรกเอาเศรษฐกิจ การเกษตรที่พึ่งเปล่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้วนำมาพัฒนาสร้างมูลค่า แปรรูปเปลือกมังคุด เป็นสบู่ แชมพู สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดและส้อมแชก จากหลายแหล่งด้วยกันที่กล่าวถึง ผลิตภัณฑ์สบู่เปลือกมังคุด ว่าเกิดจากการที่ในชุมชนมีส่วนร่วมมังคุดจำนวนมาก ประกอบกับนางรัชกรณี พิมมา มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสบู่ จึงเกิดผลิตภัณฑ์ขึ้น 3.2) การบริหารจัดการเครือข่าย พบว่า รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านก่อตั้งกลุ่มขึ้นใช้ชื่อ กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง มีประชาชนในชุมชนเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีการถ่ายทอดความรู้การทำให้แก่สมาชิก และได้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนเพื่อให้ทุกคนมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว 3.3) การขยายผลของเครือข่าย พบว่า ประเทศไทยเป็นผืนดินที่อุดมสมบูรณ์ มีพืชพรรณ ผลไม้ทางการเกษตรมากมาย ชุมชนศิริวงขึ้นชื่อว่าเป็นหมู่บ้านที่มีอากาศดีที่สุดในประเทศไทย เป็นเพราะคนในพื้นที่ร่วมแรงร่วมใจกันดูแลชุมชนของตนเอง ผักเยาวชนรุ่นใหม่ร่วมกันรักษา ไม่ทำลายทำธรรมชาติและพัฒนาต่อยอดสินค้าทางการเกษตรอื่น ๆ ยกกระดับให้ได้มาตรฐาน สร้างสินค้าที่มีคุณภาพ เพื่อจัดจำหน่ายให้กับคนในประเทศได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพ ในราคาที่ไม่แพง ลดการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ รวมถึงส่งออกไปยังต่างประเทศ สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับครอบครัวและชุมชนต่อไป

อภิปรายผล

1. ภูมิปัญญาการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) ขั้นตอนตัวของกลุ่ม พบว่า นางรัชกรณี พิมมา เป็นผู้ก่อตั้งและมีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม ต่อมาได้รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านขึ้นใช้ชื่อ กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ พบว่า ประธานได้สอนการทำผลิตภัณฑ์ ช่วยกันวางแผน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และลงมือปฏิบัติทุกคน 3) ขั้นตอนการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ความคิดแรกเริ่มที่ต้องสร้างทรัพย์สินที่แบ่งปันไม่หมด สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุด เมื่อนำ ออกสู่ตลาด อาจจะมีผู้ทำเลียนแบบอาจจะทำสบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดมาจำหน่าย ซึ่งจะไปห้ามเขาผลิตขายในชื่อสบู่เปลือกมังคุดก็ไม่ได้ เพราะใครที่มีเปลือกมังคุดก็สามารถนำมาแปรรูปได้หรือใครที่ไม่มีเปลือกมังคุดก็สามารถซื้อหาเปลือกมังคุดมาผลิตได้ เช่นกันอีกประการหนึ่ง สนธยา ชำนะ คิดว่าด้วยหลักคิด สร้างทรัพย์สินที่มันไม่หมดนี้คนผลิตสบู่เปลือกมังคุด เป็นความรู้สาธารณะ เพื่อให้ชุมชนภาคเกษตรได้ตระหนักถึง ความยากไร้ในบั้นปลายเมื่อหมดที่ดินที่

จะแบ่งปัน สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดจำเป็นต้องมี “ตรา” หรือ “ยี่ห้อ” 4) ขึ้นการมีส่วนร่วม พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง มีผลิตภัณฑ์หลากหลายอย่าง เช่น แชมพูสมุนไพรเปลือกมังคุดช่วยลดปัญหาผมร่วงผมเสีย ผมเปราะบางไม่แข็งแรง ทำ ความสะอาดและปรับสมดุลให้แก่เส้นผมและหนังศีรษะ ลดการอักเสบและการติดเชื้อ สอดคล้องกับ อภิชัย พันธเสน ได้ให้ความหมาย ธุรกิจชุมชน หมายถึง ธุรกิจที่เป็นชุมชนเพื่อชุมชนและบริหารจัดการ โดยชุมชนซึ่งเป็นการบริหารที่เน้นการกระทำในเชิงธุรกิจแตกต่างจากการกุศล หรือการช่วยเหลือเกื้อกูลใน ลักษณะสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจชุมชน จำเป็นต้องแข่งขันทั้งในด้านต้นทุนและคุณภาพกับกิจการที่แสวงกำไร ของธุรกิจเอกชนตามปกติแต่ที่จำเป็นต้องจัดทำเป็นธุรกิจชุมชน เพราะสมาชิกของแต่ละคนไม่มีความสามารถ และความเข้มแข็งทางการเงินพอที่จะแข่งขันได้กับธุรกิจของเอกชน (อภิชัย พันธเสน, 2539)

2. ปัญหาและอุปสรรคการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการผลิต พบว่า 1.1) ผลิตภัณฑ์ต้องใช้ ในการผลิตค่อนข้างนาน เนื่องจากคนในกลุ่มไม่สามารถทำออกมาได้ดีเหมือนกันทุกคน 1.2) ปัญหาการหาเปลือก มังคุด เนื่องจากฤดูมังคุดไม่มีทั้งปี 1.3) ปัญหารูปแบบผลิตภัณฑ์ยังไม่ทันสมัย และมีราคาสูง 2) สภาพปัญหาของ กลุ่มด้านการบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ของสินค้าดูไม่ทันสมัย ไม่ค่อยสามารถดึงดูดลูกค้าได้และบรรจุภัณฑ์ดู ค่อนข้างเล็กราคาสูง 3) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการตลาด พบว่า 3.1) ปัญหาว่าเมื่อได้สบู่มาแล้วจะไปขายใคร ใครจะเป็นผู้ซื้อที่มีคุณภาพไปใช้สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดควรจะไปขายปลีกขายส่งในราคาเท่าไร รูปแบบลักษณะ ก่อนเป็นอย่างไรและไม่มีผู้คนรู้จักมากนัก 3.2) ปัญหาช่องทางการจัดจำหน่ายมีน้อย (ณัฐรส เมืองศรี, 2551) 4) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ต้องมีความชำนาญในการผลิตและความสามารถความ อดทนที่สูงและประสบการณ์ สอดคล้องกับ ประหยัด ชำนาญ และสาคร อัจฉกร การพัฒนาตนเองและทีมควรมี แผนงานส่งเสริมการพัฒนาตนเองของทีมและสมาชิกทีมเป็นรายบุคคลมีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานของ ทีมเพื่อวิเคราะห์และพัฒนาการปฏิบัติงานของทีมอย่างสม่ำเสมอมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้บริหาร/ผู้นำ และสมาชิกทีมมีกิจกรรมเสริมแรงเช่นการยกย่องชมเชยหรือการมอบรางวัลให้แก่ สมาชิกที่เป็นผู้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและมีการต่อยอดโดยนำความแนวความคิดของสมาชิกทีมมาพัฒนาเป็น องค์กรความรู้หรือนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมไม่เฉพาะการทำงานเป็นทีมแต่ยังรวมถึง คนเราทุกคนที่ควรต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไปและสามารถพัฒนาการดำเนินการ ของทีมให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (ประหยัด ชำนาญ และสาคร อัจฉกร, 2563)

3. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวงของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) การก่อตั้งของเครือข่าย พบว่า นางรัชภรณ์ พิมมา เป็นผู้ก่อตั้งและมี ตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม ต่อมาได้รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้าน 2) การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พบว่า นายสนธยา คิดว่าต้องสร้างที่ฐานของครอบครัว ให้ทุกครอบครัวมีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ประเพณี โดยเอาครอบครัวตนเองเป็นตัวอย่างก่อน โดยมีดำเนินการแรกเอาเศรษฐกิจด้านการเกษตรที่ทิ้งเปล่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้วนำมาพัฒนาสร้างมูลค่า แปรรูปเปลือกมังคุด เป็นสบู่ แชมพู สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดและสั มแขก จากหลายแหล่งด้วยกันที่กล่าวถึง ผลิตภัณฑ์สบู่เปลือกมังคุด ว่าเกิดจากการที่ในชุมชนมีสวนมังคุดจำนวนมาก ประกอบกับคุณสนธยามีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสบู่ จึงเกิดผลิตภัณฑ์นี้ขึ้น สอดคล้องกับ สำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) 3) การบริหารจัดการเครือข่าย พบว่า รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านก่อตั้งกลุ่มขึ้นใช้ชื่อ กลุ่มบ้านสมุนไพรศิริวง มีประชาชนในชุมชนเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีการถ่ายทอดความรู้การทำให้แก่สมาชิก และได้จัดแบ่ง หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนเพื่อให้ทุกคนมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว สอดคล้องกับ สุนันทา เลาหนันท์ เรื่อง การพัฒนาองค์กร (สุนันทา เลาหนันท์, 2551) 4) การขยายผลของเครือข่าย พบว่า ประเทศไทยเป็นผืนดิน ที่อุดมสมบูรณ์ มีพืชพรรณ ผลไม้ทางการเกษตรมากมาย ชุมชนศิริวงขึ้นชื่อว่าเป็นหมู่บ้านที่มีอากาศดีที่สุดใน

ประเทศไทย เป็นเพราะคนในพื้นที่ร่วมแรงรวมใจกันดูแลชุมชนของตนเอง ผักเยาวชนรุ่นใหม่ร่วมกันรักษา ไม่ทำลายทำธรรมชาติและพัฒนาต่อยอดสินค้าทางการเกษตรอื่น ๆ ยกย่องให้ได้มาตรฐาน สร้างสินค้าดีมีคุณภาพ เพื่อจัดจำหน่ายให้กับคนในประเทศได้ใช้สินค้าดีมีคุณภาพ ในราคาที่ไม่แพง ลดการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ รวมถึงส่งออกไปยังต่างประเทศ สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับครอบครัวและชุมชนต่อไป (กรรณิการ์ โห้ยสิน, 2559)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษา กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน กรณีศึกษา กรณีศึกษา: กลุ่มบ้านสมุนไพรมะลิวัลย์ หมู่ที่ 10 ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ อธิบายได้ว่า กลุ่มบ้านสมุนไพรมะลิวัลย์ เป็นกลุ่มที่ผลิตสินค้าประเภทการนำเอาเศษวัสดุทางการเกษตรที่ทิ้งเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้วนำมาพัฒนาสร้างมูลค่า แปรรูปเปลือกมังคุด เป็นสบู่ แชมพู สมุนไพรมะลิวัลย์และส้มแขก ซึ่งเกิดจากการที่ในชุมชนมีส่วนร่วมจำนวนมาก ประกอบกับคุณสมชายมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสมุนไพรมะลิวัลย์ จึงเกิดผลิตภัณฑ์นี้ขึ้น กลุ่มได้ก่อตั้งจากการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนและได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกระบวนการผลิตสินค้าของกลุ่มเกิดจากการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนการนำเอาเศษวัสดุทางการเกษตรที่ทิ้งเปล่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้วนำมาพัฒนาสร้างมูลค่า มาผสมผสานกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยนำกระบวนการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาของกลุ่ม เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การตลาด และการบริหารจัดการกลุ่ม ตระหนักถึงคุณค่าของทุนที่มีอยู่ในชุมชนให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ต่อยอดเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมได้ พัฒนางานให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับทุกวัย และเพิ่มช่อง

ทางการขาย และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่สมาชิกเพื่อให้ผลิตภัณฑ์นี้มีต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

ภูมิปัญญาการผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศรีวังของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัด นครศรีธรรมราช 1) ชั้นก่อตัวของกลุ่ม พบว่า นางรัชกรณี พิมมา เป็นผู้ก่อตั้งและมีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม ต่อมาได้รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านขึ้นใช้ชื่อ กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศรีวัง 2) ชั้นดำเนินการปฏิบัติ พบว่า ประธานได้ สอนการทำผลิตภัณฑ์ ช่วยกันวางแผน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และลงมือปฏิบัติ 3) ชั้นการขยายตัวของกลุ่ม พบว่า ความคิดแรกเริ่มที่ต้องสร้างทรัพย์สินที่แบ่งปันไม่หมด สบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุด เมื่อนำ ออกสู่ตลาดอาจจะ มีผู้ทำเลียนแบบอาจจะทำสบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุดมาจำหน่าย ซึ่งจะไปห้ามเขาผลิตขายในชื่อสบู่เปลือกมังคุดก็ ไม่ได้ เพราะใครที่มีเปลือกมังคุดก็สามารถนำมาแปรรูปได้หรือใครที่ไม่มีเปลือกมังคุดก็สามารถซื้อหาเปลือกมังคุด มาผลิตได้ เช่นกันอีกประการหนึ่ง สนธยา ชำนะ คิดว่าด้วยหลักคิด สร้างทรัพย์สินที่นี้ไม่หมดนี้คนผลิตสบู่เปลือก มังคุด เป็นความรู้สาธารณะ เพื่อให้ชุมชนภาคเกษตรได้ตระหนักถึง ความยากไร้ในบ้นปลายเมื่อหมดที่ดินที่จะ แบ่งปัน สบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุดจำเป็นต้องมี “ตรา ” หรือ “ยี่ห้อ” 4) ชั้นการมีส่วนร่วม พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศรีวัง มีผลิตภัณฑ์หลากหลายอย่าง เช่น แชมพูสมุนไพร่เปลือกมังคุดช่วยลดปัญหาผมร่วงผมเสีย ผมเปราะบางไม่แข็งแรง ทำ ความสะอาดและปรับสมดุลให้แก่เส้นผมและหนังศีรษะ ลดการอักเสบและการติดเชื้อ ปัญหาและอุปสรรคการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศรีวังของ ตำบลกำโลน อำเภอลาน สกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการผลิต พบว่า 1.1) ผลิตภัณฑ์ต้องใช้ในการผลิต ค่อนข้างนาน เนื่องจากคนในกลุ่มไม่สามารถทำออกมาได้ดีเหมือนกันทุกคน 1.2) ปัญหาการหาเปลือกมังคุด เนื่องจากฤดูมังคุดไม่มีทั้งปี 1.3) ปัญหารูปแบบผลิตภัณฑ์ยังไม่ทันสมัย และมีราคาสูง 2) สภาพปัญหาของกลุ่มด้าน การบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ของสินค้าดูไม่ทันสมัย ไม่ค่อยสามารถดึงดูดลูกค้าได้และบรรจุภัณฑ์ดูค่อนข้าง เล็กราคาสูง 3) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการตลาด พบว่า 3.1) ปัญหาว่าเมื่อได้สบู่มาแล้วจะไปขายใครใครจะเป็น ผู้ซื้อที่มีคุณภาพไปใช้สบู่สมุนไพร่เปลือกมังคุดควรจะไปขายปลีกขายส่งในราคาเท่าไร รูปแบบลักษณะ ก้อนเป็น อย่างไรและไม่มีผู้คนรู้จักมากนัก 3.2) ปัญหาช่องทางการจัดจำหน่ายมีน้อย 4) สภาพปัญหาของกลุ่มด้านการ บริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ต้องมีความชำนาญในการผลิตและความสามารถความอดทนที่สูงและประสบการณ์ 3) กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนของกลุ่มบ้านสมุนไพร่ศรีวังของ ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) การก่อตัวของเครือข่าย พบว่า นางรัชกรณี พิมมา เป็นผู้ก่อตั้งและมีตำแหน่งเป็น ประธานกลุ่ม ต่อมาได้รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้าน 2) การสร้างและพัฒนาเครือข่าย พบว่า นายสนธยาคิดว่าต้อง สร้างที่ฐานของครอบครัว ให้ทุกครอบครัวมีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ประเพณี โดยเอาครอบครัวตนเองเป็นตัวอย่างก่อน โดยมีดำเนินการแรกเอาเศรษฐกิจด้านการเกษตรที่ทิ้งเปล่า ไม่ได้ใช้ ประโยชน์แล้วนำมาพัฒนาสร้างมูลค่า แปรรูปเปลือกมังคุด เป็นสบู่ แชมพู สมุนไพร่เปลือกมังคุดและสั้มแขก จากหลายแหล่งด้วยกันที่กล่าวถึง ผลิตภัณฑ์สบู่เปลือกมังคุด ว่าเกิดจากการที่ในชุมชนมีสวนมังคุดจำนวนมาก ประกอบกับคุณสนธยามีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสมุนไพร่ จึงเกิดผลิตภัณฑ์ขึ้น 3) การบริหารจัดการ เครือข่าย พบว่า รวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านก่อตั้งกลุ่มขึ้นใช้ชื่อ กลุ่มบ้านสมุนไพร่ศรีวัง มีประชาชนในชุมชนเข้ามา สมัครเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีการถ่ายทอดความรู้การทำให้แก่สมาชิก และได้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของ สมาชิกทุกคนเพื่อให้ทุกคนมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว 4) การขยายผลของเครือข่าย พบว่า ประเทศไทยเป็นผืนดินที่ อุดมสมบูรณ์ มีพืชพรรณ ผลไม้ทางการเกษตรมากมาย ชุมชนศรีวังขึ้นชื่อว่าเป็นหมู่บ้านที่มีอากาศดีที่สุดใน ประเทศไทย เป็นเพราะคนในพื้นที่ร่วมแรงร่วมใจกันดูแลชุมชนของตนเอง ผากเยาวชนรุ่นใหม่ร่วมกันรักษา ไม่ทำลายทำธรรมชาติและพัฒนาต่อยอดสินค้าทางการเกษตรอื่น ๆ ยกระดับให้ได้มาตรฐาน สร้างสินค้าที่มี

คุณภาพ เพื่อจัดจำหน่ายให้กับคนในประเทศได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพ ในราคาที่ไม่แพง ลดการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ รวมถึงส่งออกไปยังต่างประเทศ สร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับครอบครัวและชุมชนต่อไป ข้อเสนอแนะต่อ กลุ่มบ้านสมนไพรศรีวัง 1) ต้องมีการสอนให้ความรู้การทำผลิตภัณฑ์ สบู่ ให้แก่สมาชิกทุกคนในกลุ่ม ข้อเสนอแนะ ต่อชุมชน 1) ส่งเสริมแนะแนวให้คนในชุมชนมีความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ 2) ส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาช่วยทำ ผลิตภัณฑ์ ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 1) องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลนควรให้มีการจัด ประชาสัมพันธ์ให้คนทั้งภายในและภายนอกชุมชนได้รู้จักผลิตภัณฑ์ 2) องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลนควรให้มีการจัดอบรมด้านการทำผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาเรื่องการทำ ผลิตภัณฑ์สมนไพร ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ โห้ยี่ลีน. (2559). การส่งเสริมการตลาด หน่วยที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐฐา พรอำนาจ. (2555). 49 สมุนไพรใกล้ตัว สารพัดรักษาโรค. กรุงเทพมหานคร: ณ ดา.
- ณัฐรส เมืองศรี. (2551). กระบวนการกลุ่มอาชีพชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพขายไก่อ่าง ชุมชนทางพาด ตำบลคำม่วง อำเภอเขาสมนกวาง จังหวัดขอนแก่น. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประหยัด ชำนาญ และสาคร อัฒจักร. (2563). การพัฒนาแนวทางการทำงานเป็นทีมสำหรับสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. วารสารบัณฑิตศึกษา, 17(76), 77-89.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก หน้า 32 (16 เมษายน 2562).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง หน้า 1 (1 พฤศจิกายน 2565).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุนันทา เลาหนันท์. (2551). การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพมหานคร: รุ่งวัฒนา.
- เสรี พงศ์พิศ และคณะ. (2544). วิสาหกิจชุมชน: แผนแม่บท แนวคิด แนวทาง ตัวอย่างพระราชบัญญัติ. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- อภิชัย พันธเสน. (2539). ชุมชนวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงาน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.